

DOSSIER

Kuikens uitbroeden in de stal

In de vleeskuikenhouderij worden steeds meer systemen gebruikt waarbij de kuikens uitkomen in de stal. Broedeieren worden na 18 dagen incubatie (broedperiode) getransporteerd van de broeierij naar het vleeskuikenbedrijf. Daar komen de kuikens de volgende dagen uit het ei, waarna ze meteen over voeder en water kunnen beschikken. Vleeskuikenhouders die op deze manier werken, geven aan dat ze positieve effecten zien op de productie en dat ze

minder antibiotica moeten inzetten, omdat de kuikens minder gevoelig lijken te zijn voor ziektes. We gingen praten met onderzoekster Ine Kempen van het Proefbedrijf Pluimveehouderij in Geel en trokken op reportage naar vleeskuikenhouders Frank Habraken in Riethoven (Nederland) en Gunther Leenaerts in Meer (België), die respectievelijk het X-Treck-systeem en het NestBorn-systeem gebruiken.

© THOMAS BEUENS

EEN GOEDE START VAN JONGE VLEESKUIKENS IS ESSENTIEEL

In het project 'Een goede start van jonge vleeskuikens, de sleutel voor lager antibioticagebruik, beter dierenwelzijn en een verhoogd bedrijfsrendement' voerden onderzoekers Ine Kempen, Sofie Cardinaels en Kris De Baere van het Proefbedrijf Pluimveehouderij in Geel diverse proeven uit in drie uitbroedsystemen. Daarbij keken ze naar de kansen en knelpunten die het concept 'uitkomst in de stal' kan bieden. – *Jan Van Bavel*

De voorbije jaren nam vooral in Nederland en Duitsland het belang sterk toe van een nog hoger niveau van kuikenwelzijn en een duurzame vermindering van het antibioticagebruik. Een snelle toegang tot voer, water en licht van eendagskuikens wordt steeds maatschappelijk relevanter en het principe van 'uitkomen in de stal' komt

hier volledig aan tegemoet. Bovendien zorgt uitkomen in de stal voor een stressvrije opstart van de kuikens, waardoor robuustere eendagskuikens worden verkregen die een betere darmgezondheid en immuniteit hebben. De markt beschikt al over diverse systemen, die verschillen in de mate van automatisering, opvang van de jonge kuikens

en de investering om ermee te starten. De hoger vermelde veronderstelde positieve effecten op diergezondheid en technische prestatie – betere productiecijfers en lager antibioticagebruik – van uitkomst in een traditionele vleeskuikenstal ten opzichte van uitkomst in de broederij en het vervolgens transporteren van eendagskuikens naar het vleeskuikenbedrijf waren eerder

nog weinig wetenschappelijk onderzocht. "Die positieve effecten van 'uitkomst in de stal' op productie en diergezondheid zijn deels toe te schrijven aan het feit dat kuikens die uitkomen in de stal, meteen toegang hebben tot voeder en water", legt onderzoekster Ine Kempen uit. "Hierdoor kan de darmontwikkeling van het kuiken ook sneller starten. Verder hoeven kuikens die uit het ei komen in de stal geen handelingen meer te ondergaan, in tegenstelling tot de kuikens in de broeierij die op transportbanden worden gezet en daarna naar de vleeskuikenbedrijven worden gebracht."

Vier systemen getest

Op het Proefbedrijf Pluimveehouderij van de provincie Antwerpen in Geel liep van april 2015 tot september 2017 het project 'Een goede start van jonge vleeskuikens, de sleutel voor lager antibioticagebruik, beter dierenwelzijn en een verhoogd bedrijfsrendement'. Partners in het project waren naast Boerenbond onder meer de dierenartspraktijken Galluvet, Degudap en Venhei. In het kader van dit project, dat gefinancierd werd door de Vlaamse overheid, werden op het proefbedrijf drie bestaande systemen voor uitkomst in de stal getest: het X-Treck-systeem van Vencomatic, doosjes met broedeieren van One2Born en het Homehatching-systeem van Pe-Da. Later voerde het Proefbedrijf Pluimveehouderij in opdracht van broeierijen Belgabroed en Vervaeke-Belavi ook een onderzoek uit over het NestBorn-systeem.

De systemen verschillen in mate van automatisering en instapkosten. Zo vragen het systeem van One2Born, Homehatching en NestBorn een lagere investering, maar is het systeem van X-Treck geautomatiseerd en kan je het volledig oplieren na het plaatsen van de eieren en tijdens de leegstand (zie verder). Volgens Ine Kempen heeft elk systeem voor- en nadelen, die je best overlegt met de fabrikanten en eventueel ook met collega-vleeskuikenhouders die er ervaring mee hebben.

Eieren bestellen bij de broeierij

In dit nieuwe concept bestel je geen kuikens, maar broedeieren. "Om te weten hoeveel eieren je moet bestellen, laat je je best adviseren door de broeierij", zegt Ine. "Hou er rekening mee dat het aantal eieren 3 tot 4% hoger ligt dan het aantal kuikens dat je zou bestellen. In drie

rondes waarin we de 3 hoger vermelde systemen getest hebben, kwam 2,2% tot 2,57% niet uit. Hierbij moet je ook de kuikens tellen die in de broeierij zouden worden uitgeselecteerd. Hiervoor hebben we op het proefbedrijf het percentage uitval op dag 0 bekeken bij de kuikens die uitkomen in de stal. Gedurende 3 rondes zat dit percentage tussen 0,30% en 0,37%. Bij de bestelling van de eieren moet je dus rekening houden met 2,5% à 3% eieren die niet uitkomen en hierbij de inschatting van 0,4% kuikens die uitgeselecteerd zouden worden bijtellen."

Waarop moet je letten als de eieren in de stal worden gezet? Ine geeft enkele tips. "Zorg ervoor dat de eieren met de punt naar beneden geplaatst zijn, want de luchtkamer bevindt zich aan de bolle kant. Gebroken of zeer vuile eieren haal je er best uit wegens hygiënische rede-

fabrikanten van de diverse systemen aan te zorgen voor een staltemperatuur van 35 °C bij aankomst van de eieren, de relatieve vochtigheid op minimum 40% te houden, continu licht te voorzien en een vloertemperatuur van 29-30 °C na te streven. Als de kuikens uit het ei komen, zijn ze immers moe en nat. Een eendagskuiken kan zichzelf nog niet verwarmen en heeft externe warmte nodig. Een omgevingstemperatuur van 35 °C, een warme vloer en het voorzien van een strooisellaag vangen dit op. Afhankelijk

.....
'Uitkomst in de stal' zorgt voor betere voetzoolscores en een betere strooiselkwaliteit.
.....

De onderzoekers van het Proefbedrijf Pluimveehouderij in de vleeskuikenstal: Sofie Cardinaels, Nathalie Sleenckx, Kris De Baere en Ine Kempen.

nen, die komen immers niet uit. Bij hoge aantallen gebroken of vuile eieren, meld je dit best aan de broeierij. De eieren kunnen verschillen van kleur, maar dit is geen probleem."

Zorg voor een optimaal stalklimaat

In de leegstand moet je het werkschema aanpassen. "Als de eendagskuikens standaard aankomen op bijvoorbeeld donderdag (dag 0), moet je er rekening mee houden dat de broedeieren al aankomen op maandag (dag -3)", vervolgt Ine. "De stal moet dan ook opgewarmd en ingestroomd zijn, dus de voorbereidingen starten vroeger dan bij een courante vleeskuikenronde. Om de broedeieren goed te kunnen opvangen, raden de

van het systeem kan je het instrooien anders inplannen in de leegstand. Zo kunnen de lades met eieren bij het X-Treck-systeem in het systeem gebracht worden, waarna het kan worden opgelierd, zodat de stal vrij is om in te strooien als de eieren al in de stal aanwezig zijn."

Meet regelmatig de eischaaltemperatuur

De eischaaltemperatuur is de bepalende parameter voor aanpassingen in het stalklimaat en het opvolgen van het uitkomstproces. "Meet regelmatig de eischaaltemperatuur gedurende de tijd dat de eieren in de stal staan", adviseert Ine. "Als die te laag is, kunnen de eieren vertraagd uitkomen. Is hij daarentegen te

hoog, dan kan dit dodelijk zijn voor de embryo's. Tijdens het transport kan de eischaaltemperatuur verlagen, maar deze tijdelijke daling heeft weinig invloed op de uitkomst van de eieren. Zodra de eieren geplaatst zijn, geef ze dan twee à drie uur de tijd om op te warmen tot een eischaaltemperatuur van gemiddeld 98-99 °Fahrenheit (of 36,7 à 37,2 °C). Deze temperatuur moeten de eieren aanhouden voor een optimaal verloop van de uitkomst. Meet om de 3 uur de eischaaltemperatuur na. Als de gemiddelde temperatuur hoger is dan 98-99 ° Fahrenheit (F), dan is het te warm en moet je de omgevingstemperatuur verlagen. Zorg ervoor dat de gemiddelde temperatuur zeker niet boven 102 °F komt tijdens de eerste anderhalve dag. Indien de broedeitemperatuur te laag is, verhoog je de staltemperatuur geleidelijk (best niet meer dan 0,5 °C per keer), zodat de temperatuur van de broedeieren zeker niet te warm wordt." Je kan de temperatuur van de eieren opvolgen met een specifieke thermometer, die je tegen de zijkant van het ei houdt. Het NestBorn-systeem heeft een automatisch monitoringssysteem.

Zware activiteit

Op het einde van de tweede dag en vanaf de derde dag beginnen de meeste kuikens uit te komen. "Uit het ei komen is een zware activiteit voor de kuikens en zorgt voor extra warmteproductie. De broedeitemperatuur kan dan lichtjes oplopen; een omgevingstemperatuur van 34 °C in de stal vanaf het einde van de tweede dag volstaat. Vanaf het moment dat 75% van de eieren is uitgekomen, kan je best het stalklimaat aanpassen in functie van de kuikens en niet meer in functie van de eieren."

Soms kun je kuikens horen piepen in het ei als ze geplaatst worden. "Een kuiken pikt eerst intern de luchtkamer aan. Als je het ei op dat moment boven een zaklamp zou houden, kan je de snavel van het kuiken in het ei zien zitten. Het kuiken tikt daarna de eischaal aan en knipt een rand rondom het ei, waarna het de eischaal naar boven duwt en uit het ei kruipt. Dit is een natuurlijk proces dat tijd kost en voor elk kuiken anders is. In de afdelingen waar we de adviestemperatuur volgden, komen de kuikens sneller uit. In de 'koelere' afdelingen is de curve meer gespreid en kunnen we spreken van een latere piek in uitkomst. Bij de groep met de adviestemperatuur van 35 °C

kwam 2,4% van de eieren niet uit, bij de andere groep was dit 3,3%."

Als de kuikens uitgekomen zijn, moet je de lades waar de eieren op lagen of de dozen uit de stal verwijderen. "De niet-uitgekomen eieren haal je uit de stal en verwerk je volgens de Europese dierenwelzijnsregels. Laat je hiervoor best adviseren door de broeierij of het bedrijf van het concept. De achtergebleven eierschalen van de eieren die wél zijn uitgekomen, horen in de kadaverton.

Proef met X-Treck-systeem

Bij de proef met het X-Treck-systeem vielen enkele frappante zaken op. "Voor het project gingen we een samenwerking met Wageningen Universiteit (WUR) aan, waarbij de Nederlandse onderzoekers onder andere naar het gedrag van de kuikens keken. Via een sociale isolatietest ontdekten ze dat kuikentjes die in de stal uitkwamen, significant minder angstig zijn dan hun soortgenoten die van de broederij kwamen. Ze vonden ook significant minder voetzoollaesies bij kuikens die uitkwamen in de stal. Ook bij de kuikens uit de andere systemen waren de voetzoolscores op het einde van de ronde overigens opmerkelijk beter dan bij de broeierijkuikens. Verder was de strooiselkwaliteit bij de stalkuikens beter: het drogestofgehalte van de strooisellaag was op het einde van de ronde duidelijk hoger. Tot slot leken X-Treck-kuikens op basis van de testen over het algemeen iets minder geneigd om te exploreren, of reageerden ze wat angstiger op onbekende voorwerpen of personen dan de controlekuikens van de broederij."

Is het concept rendabel?

De onderzoekers keken ook naar het kostenplaatje voor het bedrijf. Als referentie werd het Proefbedrijf Pluimveehoude-

rij genomen. "Voor de berekening gingen we uit van de voerwinst. Dit is het bedrag dat je overhoudt als je de belangrijkste variabele kosten (voeder en aankoop van de kuikens of eieren) aftrekt van de inkomsten (verkoop van de kuikens). We verminderden deze voerwinst met een inschatting van de extra verwarmingskost die je nodig hebt als kuikens in de stal zouden uitkomen. Deze kosten hebben we 10% hoger ingeschat dan bij een courante vleeskuikenronde. De voerwinst die we corrigeerden met extra verwarmingskosten, drukken we uit in euro per opgezette kip en kan je bepalen per ronde of per jaar. We kunnen besluiten dat als het aantal productierondes op jaarbasis kan worden behouden, het concept 'uitkomst in de stal' een verhoging van de gecorrigeerde voerwinst kan opleveren. Dit wil zeggen dat er extra werkzaamheden op een kortere tijd ingepland moeten worden in de leegstand. Maar als het aantal productiecycli daalt omdat het niet ingepland kan worden in de huidige cycluslengte, treedt er een verlies op."

Ine verwacht dat vooral innovatieve, 'reguliere' vleeskuikenhouders voor de 'uitkomst in de stal' zullen kiezen. "In de toekomst wordt 'kip van uitkomst in de stal' ongetwijfeld een groeiend marktdeel. We adviseren om eerst een laagdrempelig systeem (zoals NestBorn of One 2 Born) uit te testen. Na 2 à 3 rondes kun je dan oordelen en als het je bevalt, een langdurig engagement aangaan. Belangrijk is te zien welke productieresultaten je haalt en of het in te plannen is in de bedrijfsvoering. In de toekomst zullen we meer de focus leggen op uitkomst in de stal in het kader van diergezondheid en willen we ook kijken naar het effect op emissie van ammoniak, omdat het strooisel bij stalkuikens droger is", besluit Ine. ■

INGANGSCONTROLE SALMONELLA EN ENTEN

Twee zaken moet je als pluimveehouder zelf regelen als kuikens in de stal uitkomen. Vooreerst moet je zelf een regeling voor de ingangscntrole salmonella treffen. Ine Kempen raadt aan om hiervoor goed af te spreken met de broeierij. Verder moet je je bedrijfsdierenarts contacteren om de kuikens op het bedrijf te enten. Dit wordt bij eendagskuikens meestal in de broeierij gedaan.

RAILSYSTEEM VAN DE X-TRECK WERKT HEEL HANDIG

De Nederlandse Vencomatic Group startte al in 2004 met het combineren van het broeden en uitkomstproces van vleeskuikens in de stal. Tien jaar later introduceerde ze het X-Trecksysteem, waarmee kuikens kunnen uitkomen in een traditionele stal. Vleeskuikenhouder Frank Habraken uit het Zuid-Nederlandse Riethoven vindt het hét ideale systeem voor een optimale start. – Jan Van Bavel

De Vencomatic Group is een wereldwijde speler in de pluimvee-industrie, die een breed assortiment van innovatieve systemen aanbiedt, vooral voor het inrichten van leghennen-, ouderdieren- en vleeskuikenbedrijven. Het familiebedrijf, dat in 1983 opgericht werd door Cor van de Ven uit Eersel, is bekend door merken als Vencomatic, Agro Supply, Prinzen en Rondeel.

Van Patio naar X-Treck

Vanaf 2004 ging Vencomatic experimenteren met het uitbroeden van vleeskuikens in de stal. Dat leidde 2 jaar later tot de introductie van het Patiosysteem, waarin uitkomst in de stal standaard is geïntegreerd. Heel wat kennis rond uitkomst in de stal kwam van Cors oudste dochter Lotte, de huidige directrice van Vencomatic Group, die er tussen 2008 en 2012 een PhD-onderzoek rond uitvoerde. Alle vleeskuikens beschikken meteen na

uitkomst over directe voer- en watertoeegang. Intussen zijn er al meer dan 1,2 miljard kuikens uitgebroed in het Vencomaticstelsel (Patio en X-Treck samen). Met de introductie van het X-Treckconcept in 2014 werd uitkomst in de stal ook voor grondstallen mogelijk. De levenscyclus van een kip bedraagt ongeveer 60 dagen, waarvan 20 dagen broedproces en 40 dagen vetmesten. "In de eerste levensweek zijn kuikens wel eens verzwakt. Met het X-Trecksysteem merken we dat de kuikens een stuk sterker zijn", vertelt Pim van Hooff, verkoopmanager bij de Vencomatic Group. "Een kuiken zoekt zelf, 4 á 6 uur na uitkomst, naar water en voeder. Zo wordt de dooierrest niet meer gebruikt voor het overleven, maar voor een snelle interne orgaangroei. De bursa van Fabricius (een afweerorgaan bij de cloaca) is zelfs op 20 dagen leeftijd bijna een derde zwaarder dan bij reguliere kuikens die

geen voeder kregen na uitkomst. Ook het jejunum (een onderdeel van de darm) is beter ontwikkeld bij *early feeding*, waardoor de darmwand meer voedingsstoffen kan opnemen. De robuuste en gezonde kuikens hebben weinig moeilijkheden gedurende de ronde, en zijn minder vatbaar voor problemen uit het voortraject (broederij en vermeerderaar). Het antibioticagebruik daalt dan ook gigantisch. Vermits er bij uitkomst in de stal geen kuikenhandelingen moeten worden gevoerd, is er ook geen risico op kruisbesmettingen. Samen met het uitkomen in gezondere lucht met een egaal klimaat rond de eieren en het overbodig maken van kuikentransport vormt dit de basis voor extra rendement."

Lierbaar railsysteem

Bij het X-Trecksysteem worden 18-daagse voorgebroede eieren, die zich in broedramen bevinden, via een trekstang op een

railsysteem verdeeld. Dit is standaard automatisch, wat arbeid bespaart bij het in- en uitvoeren van de broedramen, maar het kan ook handmatig worden geleverd. Het compleet lieerbare railsysteem hangt vrij boven de grond, waardoor een optimale luchtstroming rondom het uitkomende ei ontstaat. Het klimaat rond het hele ei is beslissend voor de beste resultaten. Daar er in de broedkast flink gekoeld wordt met hoge luchtsnelheden, is het klimaat in de stal een stuk rustiger. Bovendien wordt er niet met CO₂ gestuurd. Het railsysteem is uitgevoerd in duurzaam staal. Met het aanpassen van de hoogte van de rail kan de pluimveehouder eenvoudig de luchtstroming en de temperatuur rondom het embryo beïnvloeden. Op broeddag 19 en 20 komen de kuikens in de stal uit. Ze vallen op de *in-cradle*, een kunststof band gevuld met een dunne laag strooisel, die onder het systeem wordt gemonteerd (zie foto). De band neemt de warme ruimtetemperatuur aan, perfect om de kuikens de eerste 4 à 6 uur te 'vertroetelen'. Dat is nodig, omdat ze uitgeput en nat zijn van het uitkomen. De kuikens zoeken hierna zelf hun weg en vallen op de stalvloer, waar ze beginnen aan hun leven." Het X-Trecksysteem is een investering, maar verdient zich snel terug. Een klant van Pim berekende dat hij met het systeem minstens 10 euro/m² saldo/jaar meer verdient. Onder dat saldo verstaat

een klein deel kippenvlees via hun website (www.habjekip.nl). Als een van de eerste Nederlandse vleeskuikenhouders probeerde Frank de X-Treck in oktober 2014 in één van zijn stallen uit. "Met Pasen 2015 waren ook twee andere stallen ermee uitgerust", vertelt hij. "De dag voor de eieren van de broederij komen, strooien we de stallen in. Als de eieren komen, verwarm ik de stallen voor tot 35 °C. We markeren dan 10 eieren, verdeeld in de hele stal. Daarvan meet ik

zorgt voor vitalere kuikens, die een betere start van de ronde kunnen nemen. Ze hebben minder stress en komen uit in een omgeving waarin ze verder opgroeien. Daardoor hoeven ze niet meer door de broederij getransporteerd te worden of gescheiden te worden van de eischalen. In twee oude stallen worden de kuikens nog door de broederij aangeleverd, de andere drie zijn uitgerust met de X-Treck. In deze laatste stallen ligt het antibioticagebruik veel lager. Door die

Zodra de kuikens van de *in-cradle*- (kunststof) band vallen, gaan ze op zoek naar voer en water.

.....
Dankzij de *in-cradle*-band onder het systeem krijgen pas uitgekomen kuikens de juiste opvangtemperatuur.

hij alles: arbeid, medicijngebruik, voeder ... Voor de aankoop van het systeem kan een vleeskuikenhouder bovendien rekenen op 30% VLIF-steun.

X-Treckpionier

Frank Habraken uit Riethoven (Noord-Brabant) is heel enthousiast over het X-Trecksysteem. Samen met zijn echtgenote Yvonne nam hij in 2010 het vleeskuikenbedrijf over van zijn ouders. Ze houden er 210.000 Ross-vleeskuikens in vijf stallen. Sinds 2016 verkoopt het koppel

drie keer per dag de eischaltemperatuur, die tussen 35,5 en 37,5 °C moet liggen." Als die temperatuur 39 °C bereikt, wil het kuiken uit het ei breken. "Dan meet ik ook de temperatuur van enkele andere eieren van de plaat. Is die ook te hoog, dan verlaag ik de staltemperatuur. In het omgekeerde geval verhoog ik die. Op dag -3 schuiven we de broedramen in, op dag -2 laten we het systeem naar beneden, op dag -1 zorgen we ervoor dat de kuikens water en voer (op kuikenspapier) ter beschikking hebben. Tot slot hangen we het systeem op dag 0 weer op ideale werkhogte en halen we de lege eischalen eraf. Dat maakt het gebruiksvriendelijk. De eischalen en liggenblijvers (niet uitgekomen kuikens) verhakselen we in een speciale machine."

Meer voor- dan nadelen

Voor Frank wegen de voordelen van het systeem zeker op tegen de nadelen. "Het

betere start groeien de kuikens beter, halen ze een hoger eindgewicht en wij een betere voerconversie. Tijdens de hele ronde zijn de kuikens minder vatbaar voor ziektes en is er minder uitval. 'Een goed begin is het halve werk', zeggen we vaak. De eerste rondes kregen we ondersteuning van Vencomatic. Er zijn haast geen nadelen aan. Het is iets meer, maar geen zwaar of vervelend werk. We opteerden ook voor de *in-cradle*, die ons zeer duurzaam lijkt." De twee oude stallen wil Frank graag eind dit jaar vervangen door één nieuwe stal, waarbij alle lucht via eco-units geconditioneerd wordt voor die de stal binnenkomt. "Er komt meteen een X-Treck in. Ik ben eerder bereid om daar geld aan uit te geven dan aan dure voerpannen", klinkt Frank vastbesloten. ■

Meer informatie vind je op www.vencomaticgroup.com/nl, filmpjes op Youtube.

© NESTBORN

MAKKELIJK BIJSTUREN VIA MONITORING PLATFORM VAN NESTBORN

Medio februari lanceerden de familiale kuikenbroeierijen Belgabroed, Vervaeke-Belavi en van Hulst op de Agridagen het innovatieve concept 'NestBorn'. Vleeskuikenhouder Gunt-her Leenaerts uit Meer is een overtuigde gebruiker van het systeem. – *Jan Van Bavel*

NestBorn is een revolutionair nieuw concept voor uitkomen in de stal, met een sterke focus op kuikenwelzijn en duurzaamheid. Zonder specifieke investeringen in vaste installaties voor de pluimveehouder kunnen 18 dagen voorgebroede eieren op een vernuftige wijze in een natuurlijk strooiselbed in de stal worden geplaatst, gemonitord en uitgebroed.

Van voorbroed tot bed

“Nadat de eieren uit de voorbroed komen, gaan ze over het schouwapparaat en halen we de onbevuchte eieren eruit”, legt Erik Hoeven, verantwoordelijke Onderzoek & Ontwikkeling en coördinator Duurzaamheid bij Vervaeke-Belavi, het systeem uit. “In plaats van ze op dat moment in de uitkomstkasten te steken, transporteren we ze in een gecontroleerd klimaat naar de pluimveehouder. Een speciaal ontwikkelde en gepatenteerde

machine wordt, na ontsmetting van de wielen, samen met de karren met eieren de stal ingereden. De pluimveehouder heeft dan al een bed met stro van zo'n 2 meter breedte en 5 à 7 cm dikte aangelegd (100 meter voor 45.000 eieren). Alle voer- en waterpannen moeten omhoog gebracht zijn, zodat we met de machine

in de stal leggen. De pluimveehouder heeft dan nog tijd om de rest van de stal klaar te maken.”

Real-time monitoring platform

Op dat moment wordt ook de klimaatmonitoring geïnstalleerd. “De door Peter-

.....

Met drie mensen kunnen 50.000 eieren per uur in de stal worden gelegd.

.....

vrij door de stal kunnen bewegen. Daarna worden er via een zuigsysteem telkens 300 eieren vanuit de broedlades in het strooisel overgelegd. Met drie mensen in de stal kunnen we 50.000 eieren per uur

© NESTBORN

Via een real-time monitoring platform kunnen pluimveehouder en broeierij samenwerken om een optimaal uitkomstresultaat te bereiken.

sime ontwikkelde draadloze Ovoscans meten gedurende het driedaagse uitkomstproces in de stal de eischaal- en staltemperatuur en de relatieve luchtvochtigheid”, vervolgt Erik. “Vanuit de stal wordt die info via bluetooth doorgezonden naar de centrale unit (de Somobox, uitgerust met een simkaart) in het voerlokaal. De data komt dan meteen op de webapplicatie www.mynestborn.eu, waarop zowel de broeierij als de pluimveehouder kunnen inloggen. Vanop afstand kan dan continu in real time het uitkomstproces worden opgevolgd en in overleg met de broeierij zal de pluimveehouder de luchttemperatuur regelen om de optimale eischaaltemperatuur na te leven en zo een optimaal uitkomstresultaat te bereiken. Dat neemt zowel bij de broeierij als bij de pluimveehouder wel wat stress weg.”

Vleeskuikenhouder Gunther Leenaerts is

komen de eerste kuikens al uit. Het kleine aandeel niet-uitgekomen eieren haalt de pluimveehouder uit de stal en verwerkt hij conform de Europese dierenwelzijnsregels. “Vanaf augustus komt er een tweede schouwapparaat met live embryodetectie bij, waardoor we quasi enkel nog eieren naar de pluimveehouder brengen die op dat moment een levend kuiken bevatten. Het gemiddelde percentage van niet-uitgekomen eieren (3%) zullen we dan kunnen verlagen tot 1 à 1,5%”, aldus Erik. Het resultaat van de NestBorn-aanpak zijn robuuste kuikens, die natuurlijk en stressvrij uit het ei komen en direct toegang hebben tot voer en water.

Toekomstmuziek

Gunther Leenaerts en zijn broer Davy baten in Meer, een deelgemeente van Hoogstraten, het veehouderijbedrijf

arts Filip Boel van Belgabroed leerde ik dat kennen; het was toen nog een proefproject. Ik sta open voor innovatie, maar vooral de gedrevenheid van Belgabroed heeft me overtuigd. Ik geloof in het systeem, er zit toekomstmuziek in. We hebben nu drie proefrondes achter de rug met een controlestal ernaast, plus een ronde zonder controlestal.” Volgens Erik moet je het doen voor de kuikens die één week oud zijn. Vooral de eerste drie dagen zie je een groot verschil. “Na de vierde ronde ken je het systeem goed”, aldus Gunther.

Vooraf voordelen

“De webapplicatie is een heel groot voordeel. Ik overleg met de dierenarts van Belgabroed via What’s app, en als het echt dringend is, bel ik hem. Nog een voordeel is dat je niet verplicht bent om elke ronde NestBorn-kuikens af te nemen. Voor de inleg, drie weken voor de eieren komen, moet je laten weten of je al dan niet voor NestBorn-kuikens kiest. Dat vind ik goed, want niet elke pluimveehouder wil de verantwoordelijkheid voor het uitkomen in de stal nemen. Ik heb drie heel goede NestBorn-rondes achter de rug en één mindere. Het concept vergt wel wat meer arbeid met het verzamelen van de eieren, en je bent ook 3 dagen kwijt als je stal volzet is. De werkpiek ligt hoger. Ik heb al veel collega’s aangeraden om NestBorn uit te proberen, maar de meesten reageren afwachtend. Ze volgen een zevenweekse planning, en dat vergt veel puzzelwerk. Ik ga er sowieso mee door en zie vooral de voordelen. Als ik een kuiken was, hoopte ik dat ik een NestBorn-stal uitgekomen was.” Erik geeft nog mee dat de broeierij het risico in de eerste week op zich neemt. Het aantal kuikens in de stal op dag 7 wordt dan gefactureerd aan de gangbare kuikenprijs. De volgende stap is het realiseren van een meerprijs voor de pluimveehouder bij de retail en consument voor een vleeskip die tegemoetkomt aan diverse maatschappelijke verwachtingen. ■

Meer informatie vind je op www.nestborn.eu. Je vindt NestBorn in hal 11 stand A059 van de veehouderijbeurs VIV Europe 2018, die van 20 tot 22 juni plaatsvindt in Utrecht (Nederland).

GUNTHER LEENAERTS

Gemeente: Meer
Specialisatie: vleeskuikens

“Als ik een kuiken was, hoopte ik dat ik een NestBorn-kuiken was.”

een grote fan van dat platform. “Ik check dat elk halfuur tot uur op mijn gsm en vind het een groot voordeel. Vroeger moest je met een eischaaltemperatuurmeter rondlopen. Intussen kan ik bijna vertrouwen op die website, wat een stuk werk scheelt.” NestBorn werd eerder uitgebreid getest op praktijkbedrijven in Nederland, Duitsland en België en in januari nog op het Proefbedrijf Pluimveehouderij in Geel. “Op dag 1 wogen de NestBorn-kuikens 10% meer dan de kuikens die van de broeierij kwamen”, stelt Erik. “Op dag 7 zagen we ook verschillen van 10 tot 15 gram. Verder ligt de score van de voetzoollaesies 50% lager.”

Uitkomst over 3 dagen

De uitkomst is gespreid over 3 dagen. De dag nadat de eieren in de stal liggen,

(bvba) Bio-Agro uit. Davy draagt de zorg over 400 zeugen en 3300 vleesvarkens; Gunther over 84.000 vleeskuikens, verspreid over twee stallen. Ze helpen elkaar waar het nodig is. Sinds drie jaar verwerkt het bedrijf zijn eigen varkensmest en rundermest van derden. Verder runt hun vader nog een eenmanszaak met 80.000 vleeskuikens, die losstaat van de bvba. De kippen worden geslacht bij Plukon. “Voor de aankoop van onze kuikens werkten we al met broederijen zoals Lafaut, David en Belgabroed. Momenteel werken we in één stal samen met Belgabroed en in de andere met David”, vertelt Gunther. “Ik heb er lang over gedacht om het One2Born-systeem eens uit te proberen, maar koos uiteindelijk voor het NestBorn-concept. Via een etentje begin 2017 met pluimveedieren-